

מבט לאיראן ולציר השיעי

10-3 ביולי 2024

עורך: ד"ר רז צימט

עיקרים

- בעקבות בחירתו של מסעוד פ'זשכיאן לנשיא איראן, ניכר מאמץ איראני להדגיש את מחויבות איראן להמשך התמיכה ב"חזית ההתנגדות" שבהובלתה: התקשורת האיראנית הבליטה את מסר התמיכה, ששלח הנשיא הנבחר למזכ"ל חזבאללה, בו הדגיש את המשך התמיכה האיראנית בחזבאללה וב"התנגדות" באזור נגד ישראל; שגריר איראן בלבנון הצהיר כי איראן תמשיך לתמוך ב"התנגדות" ובפלסטינים בכל מצב, כפי שעשתה מאז המהפכה האסלאמית.
- בכירים איראנים שבו ואיימו על ישראל מפני אפשרות ליוזמה התקפית נגד חזבאללה: ממלא מקום שר החוץ האיראני הזהיר כי לבנון תהפוך לגיהנום עבור ישראל במקרה של עימות כולל עם חזבאללה; דובר משרד החוץ האיראני אמר כי איראן לא תהסס לתמוך בלבנון אם תידרש לכך.
- נשיא איראן הנבחר שוחח עם נשיא סוריה בשאר אסד, והדגיש בפניו, כי איראן תמשיך לתמוך בסוריה וב"התנגדות". כמו כן, שוחח פ'זשכיאן עם נשיא עיראק ועם ראש ממשלתה והדגיש את חשיבות המשך ופיתוח שיתוף הפעולה בין שתי המדינות. פ'זשכיאן הוזמן על ידי ראש ממשלת עיראק לביקור בעיראק.
- החות'ים בתימן וההתנגדות האסלאמית בעיראק קיבלו אחריות משותפת על שיגור כלי טיס בלתי מאויש לעבר אילת. דובר צה"ל דיווח על הפלת מטרה חשודה מעל ים סוף. בנוסף, ההתנגדות האסלאמית בעיראק קיבלה אחריות על שלוש תקיפות משלה נגד מטרות בישראל, דובר צה"ל אישר הפלה של כלי טיס בלתי מאויש.
- דווח כי נציגי המיליציות הפרו-איראניות סיכמו לפעול נגד אינטרסים אמריקאיים ונגד מטרות בישראל אם תפרוץ מלחמה בלבנון. בכיר בעיראק הזהיר כי מעורבות המיליציות במלחמה בלבנון תביא לתגובה אמריקאית.
- החות'ים דיווחו על שלוש תקיפות נגד כלי שיט אזרחיים בים הערבי ובמפרץ עדן, לא היו נפגעים או נזק. ספינת קרב יוונית יירטה שני כטב"מים חות'ים שהיו בדרכם לעבר אוניית סוחר במפרץ עדן.

המעורבות האיראנית בזירה הפלסטינית

- דובר משרד החוץ האיראני, נאצר כנעאני, גינה את המשך פעולות צה"ל ברצועת עזה במלאת תשעה חודשים למלחמה. כנעאני האשים כי "פשעי המלחמה והרג הפלסטינים, ובמיוחד הילדים המדוכאים, בידי פושעי המלחמה הציוניים נמשכים באכזריות ברצועת עזה". הוא הוסיף כי תומכי "המשטר הציוני" ממשיכים להשמיע ללא בושה סיסמאות על זכויות אדם ולהתערב בענייניהן הפנימיים של מדינות אחרות. לדבריו,

”הבושה שבתמיכה בכל פשעים הציונים ברצועת עזה תישאר לעד על מצחם של תומכי משטר זה” (חשבון X של נאצר כנעני, 7 ביולי 2024).

• שגריר איראן בלבנון, מג'תבא אמאני, אמר בתום הצבעתו בבחירות לנשיאות איראן בשגרירות איראן בבירות, כי איראן תמשיך לתמוך ב”התנגדות” וב”פלסטין” בכל מצב, כשם שעשתה במהלך 45 השנים האחרונות. הוא הדגיש, כי התמיכה בהן מהווה עקרון בסיסי במדיניות האיראנית ומעוגנת בחוקת הרפובליקה האסלאמית וכי היא אינה מושפעת מדבר (מהר, 5 ביולי 2024).

שגריר איראן בבירות (מהר, 5 ביולי 2024)

המעורבות האיראנית בסוריה ובלבנון

• ממלא מקום שר החוץ האיראני, עלי באקרי, הזהיר בשיחה עם עיתונאים מפני החלטה ישראלית לפתוח בעימות כולל נגד חזבאללה, ואמר כי ללבנון תהפוך בוודאות ל”גיהנום חד-סטרי עבור הציונים”. הוא ציין כי “ההתנגדות” היא שחקן פעיל ומרתיע הן בשדה הקרב והן בזירה הדיפלומטית (תסנים, 3 ביולי 2024).

• דובר משרד החוץ האיראני, נאצר כנעאני, אמר כי איראן רואה בהגנה על ביטחונה של לבנון עיקרון יסודי ולא תהסס לתמוך בה בזמן המתאים. במסיבת העיתונאים השבועית שלו, נשאל כנעאני בנוגע לאפשרות של תקיפה ישראלית נגד לבנון והשיב כי כל תוקפנות מצד “המשטר הציוני” על לבנון תוביל להגברת המתיחות וחוסר היציבות באזור ובעולם כולו. הוא קרא לקהילה הבינלאומית לפעול בנחישות נגד “הפעולות ההרפתקניות” של ישראל. כנעאני הוסיף כי העם, הממשלה והצבא בלבנון מסוגלים להגן על ביטחונה הלאומי בעוצמה וכי “ההתנגדות” בלבנון חזקה מתמיד ומוכנה להגן על ביטחון אזרחי המדינה (איסנ”א, 8 ביולי 2024).

• נשיא איראן הנבחר, מסעוד פ'זשכיאן, שלח מסר למזכ”ל חזבאללה, חסן נצראללה, והודה לו על הברכה ששלח לו לרגל בחירתו. פ'זשכיאן הדגיש כי איראן תמשיך לתמוך ב”התנגדות” באזור נגד “המשטר הציוני הבלתי לגיטימי”, וכי תמיכה זו היא עמוד תווך במדיניותה היסודית. הוא הביע ביטחון בכך ש”ההתנגדות” באזור לא תאפשר לישראל להמשיך במדיניותה “המלחמתית והפושעת” נגד העם הפלסטיני ויתר עמי האזור (איסנ”א, 8 ביולי 2024).

”עומק אסטרטגי“: סוכנות הידיעות תסנים מבליטה את מסר התמיכה מהנשיא הנבחר למזכ”ל חזבאללה (תסנים, 9 ביולי 2024)

- ב-9 ביולי 2024, שוחח נשיא איראן הנבחר, מסעוד פ'זשכיאן, עם נשיא סוריה, בשאר אסד, והדגיש בפניו כי איראן תמשיך לתמוך בסוריה וב"התנגדות", וכי היא חותרת לחזק את הקשרים הביטורליים ולממש את ההסכמים שנחתמו בין שתי המדינות (פארס, 9 ביולי 2024).
- ערוץ חדשות סורי דיווח כי משמרות המהפכה העבירו בשבוע האחרון תחמושת וציוד לוגיסטי מדייר א-זור שבמזרח סוריה לעיר חמץ. על פי דיווח זה, חמש משאיות נושאות תחמושת, מזון וציוד לוגיסטי, שהגיעו מעיראק לסוריה, עזבו ב-3 ביולי 2024 את הבסיס הצבאי האיראני בעיר אלמיאדין בדרכן למחוז חמץ, ייתכן לקראת פעולה מתוכננת של משמרות המהפכה באזור חמץ (North Press, 3 ביולי 2024).
- מחמד מח'בר, ממלא מקום נשיא איראן (עד השבעת מסעוד פ'זשכיאן), הניח על שולחן המג'לס הצעת חוק לאישור הסכם לשיתוף פעולה כלכלי אסטרטגי בין איראן וסוריה לעשרים שנה. ההסכם, המחייב את אישור המג'לס בהתאם לחוקת איראן, אושר בממשלה ב-16 ביוני 2024 ונוגע לשיתוף הפעולה בין שתי המדינות בשורה של תחומים כלכליים ופיננסיים. ההסכם גובש בהובלת משרד התחבורה האיראני, שעומד בראש הוועדה הכלכלית המשותפת לאיראן ולסוריה (נור ניוז, 9 ביולי 2024).

המעורבות האיראנית בעיראק

- ב-8 ביולי 2024, נשיא איראן הנבחר, מסעוד פ'זשכיאן, שוחח עם נשיא עיראק, עבד אללטיף רשיד, שבירך אותו על ניצחונו בבחירות. פ'זשכיאן הדגיש את הקשרים המדיניים, הכלכליים, התרבותיים והדתיים בין שתי המדינות והביע תקווה להעמקת הקשרים ולהרחבתם. הוא ציין כי איראן מייחסת חשיבות רבה לעיראק וכי שתי המדינות חולקות עמדות משותפות בתחומים רבים (אירנ"א, 8 ביולי 2024). כמו כן, שוחח פ'זשכיאן עם ראש ממשלת עיראק, מחמד שיאע אלסודאני, שבירך אותו על ניצחונו בבחירות והזמין אותו לביקור בעיראק (תסנים, 8 ביולי 2024).
- שגריר איראן בעיראק, מחמד כאט'ם אאל צאדק, אמר כי "ההתנגדות" בעיראק היא "עצמאית". אאל צאדק הודה כי "זה לא סוד שאיראן תומכת בהתנגדות" וציין כי איראן סיעה למיליציות במהלך המלחמה נגד דאעש,

בהסכמת הממשלה העיראקית. אולם הוא הוסיף כי "ההתנגדות" השיגה את העצמאות שלה ופועלת בהתאם לנסיבות ואיראן לא מכתובה לה דבר (דף הפייסבוק של ערוץ הטלוויזיה אלאולא, 4 ביולי 2024).

• ב-4 ביולי 2024, נועד יו"ר המפלגה הדמוקרטית של כורדיסטאן, מסעוד בארזאני, בבגדאד עם שגריר איראן בעיראק, מחמד כאט'ם אאל צאדק. השניים דנו בסוגיות אזרחיות, במצב הפנימי בעיראק וביחסים הביטורליים בין המדינות (אירנ"א, 4 ביולי 2024).

פגישת שגריר איראן בעיראק עם מסעוד בארזאני (חשבון ה-X של השגריר, 4 ביולי 2024)

פעילות המיליציות השיעיות

תקיפות משותפות של המיליציות בעיראק והחות'ים

• ב-8 ביולי 2024, קיבלו החות'ים בתימן וההתנגדות האסלאמית בעיראק אחריות על תקיפה משותפת נגד "יעד חיוני" באילת (ערוץ הטלגרם של יחיא סריע וערוץ הטלגרם של ההתנגדות האסלאמית בעיראק, 8 ביולי 2024). דובר צה"ל מסר כי מטוס קרב יירט מטרה אווירית חשודה שעשתה את דרכה לעבר ישראל מכיוון ים סוף. המטרה לא חצתה לשטח הארץ (חשבון הטלגרם של דובר צה"ל, 8 ביולי 2024).

משרד חדש של החות'ים בעיראק

• כלי תקשורת בעיראק דיווחו כי נציג החות'ים בעיראק, אבו אדריס אלשרפי, פתח מטה בשכונת אלג'אדריה (Al-Jadiriya) בבגדאד, בקרבת "האזור הירוק" ומטות של בכירי המפלגות העיראקיות והגיוס העממי. יועץ של ראש ממשלת עיראק, מחמד שיאע אלסודאני, ציין כי לא מדובר במשרד רשמי או לשכת ייצוג, אלא מטה עבור חברי התנועה אחרי שקודם לכן הם נאלצו לשהות במלון בבגדאד. לפי היועץ, עיראק אינה רוצה שהחות'ים ינצלו את המדינה להוצאת פעולות עוינות נגד אף מדינה אחרת (אלערבי אלג'דיד, 8 ביולי 2024).

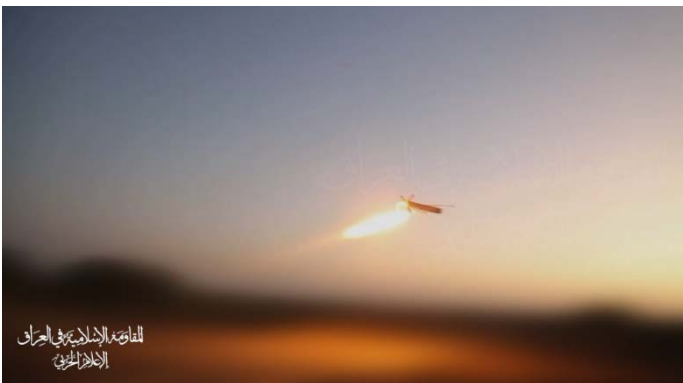
אבו אדריס אלשרפי (מימין) בביקור במפקדת מבצעי "רצועת בגדאד" של הגיוס העממי (חשבון X של אנצאר אללה בעיראק, 4 ביולי 2024)

עיראק

הודעות קבלת אחריות של ההתנגדות האסלאמית בעיראק

• ההתנגדות האסלאמית בעיראק קיבלה השבוע אחריות על שלוש תקיפות עצמאיות נגד יעדים בישראל באמצעות כלי טיס בלתי מאוישים (כטב"מים) (ערוץ הטלגרם של ההתנגדות האסלאמית בעיראק, 9-10 ביולי 2024):

- ◆ 9 ביולי 2024 (בוקר): "מטרה חיונית" באילת. דובר צה"ל מסר כי מטוס קרב יירט מטרה אווירית חשודה שעשתה את דרכה לעבר דרום ישראל מכיוון מזרח. המטרה לא חצתה לשטח הארץ (חשבון הטלגרם של דובר צה"ל, 9 ביולי 2024).
- ◆ 9 ביולי 2024 (ערב): "מטרה חיונית" בחיפה. אין אימות לטענה.
- ◆ 10 ביולי 2024: תחנת הכוח "אורות רבין" ליד קיסריה. אין אימות לטענה.

שיגור כטב"ם לעבר "מטרה חיונית" באילת (ערוץ הטלגרם של ההתנגדות האסלאמית בעיראק, 9 ביולי 2024)

היערכות המיליציות למלחמה בלבנון

• "מקורות" עיראקיים מסרו כי התקיימו פגישות בסוריה ובלבנון של חברים ונציגים מהמיליציות העיראקיות הפרו-איראניות בין 27 ל-30 ביוני 2024. לפי "המקורות", סוכם לפעול יחד נגד אינטרסים אמריקאיים בעיראק ובסוריה ונגד מטרות אסטרטגיות בישראל, שלא הותקפו עד כה, אם תפרוץ מלחמה כוללת בין ישראל לבין

חזבאללה. לפי "מקור מקורב" לגדודי חזבאללה, הושלמו ההכנות לעימות יבשתי עם ישראל וכלל האמל"ח הנחוץ ללחימה מוכן, כולל טילים, כטב"מי תקיפה וטילים נגד טנקים (נ"ט) (אלערבי אלג'דיד, 3 ביולי 2024).

• "גורם ממשלתי בכיר" בעיראק הזהיר כי אם המיליציות הפרו-איראניות ייצאו ללבנון כדי להצטרף ללחימה לצד חזבאללה, זה יגרום למתיחות ביחסים עם ארה"ב. "הגורם" ציין כי ממשלת עיראק נמצאת במרוץ נגד הזמן כדי למנוע התנגשות ישירה בין המיליציות לבין האמריקאים (news-iq-1, 4 ביולי 2024). מומחי ביטחון העריכו כי אם תפרוץ מלחמה בלבנון, גם עיראק תהיה חלק ממנה, כאשר המעורבות של המיליציות עלולה להוביל להסלמה מסוכנת בתוך עיראק בין המיליציות לבין האמריקאים שעלולים להגיב בסיכול של דרג ההנהגה (news-iq-1, 3 ביולי 2024).

קשרי המיליציות והארגונים הפלסטיניים

• משלחת חמאס בהובלת ח'ליל אלחיה, סגנו של יחיא אלסנאר, נפגשה עם משלחת מטעם הנהגת ההתנגדות האסלאמית בעיראק ועם משלחת מטעם הנהגת החות'ים בתימן. בהודעת חמאס נמסר כי נציגי התנועה הציגו את ההתפתחויות בלחימה ובמשא ומתן להפסקת אש ושיבחו את המיליציות ואת החות'ים על תמיכתם ברצועת עזה. כמו כן, סוכם על המשך התקשורת והתמיכה בין הצדדים בדרגי ההנהגה והשטח (חשבון הטלגרם של חמאס, 5 ביולי 2024).

• יו"ר סיעת פתח בפרלמנט העיראקי, מזכ"ל ארגון בדר וסגן יו"ר הגיוס העממי, האדי אלעאמרי, נועד עם משלחת של "ההתנגדות הפלסטינית", שכללה חברים מחמאס, הג'האד האסלאמי בפלסטין והחזית העממית לשחרור פלסטין. המשתתפים דנו בהתפתחויות האחרונות בזירה הפלסטינית ובמצב "ההתנגדות הפלסטינית" שנלחמת מול כוחות צה"ל ברצועת עזה. הם גם סקרו את מבצע "מבול אלאקצא", ואת האסטרטגיה להמשך ואת תוצאות המבצע (סוכנות הידיעות העיראקית, 8 ביולי 2024).

• מזכ"ל תומכי אללה הנאמנים (אנצאר אללה אלאופיא), חידר אלע'ראוי, מסר את ברכתו לכבוד ראש השנה האסלאמי. הוא הדגיש את תמיכתם ברצועת עזה, ב"פלסטין" ובכל העמים החלשים בעולם, אשר נאבקים למען הגשמת זכויותיהם וחירותם. אלע'ראוי הוסיף כי הם יפעלו למען ניצחון המקופחים בכל העולם, עד שהם יקבלו את כל הצדק והשלום ושכל רצונות העמים החלשים יתגשמו (חשבון X של חידר אלע'ראוי, 8 ביולי 2024)

תימן

תקיפות נגד כלי שיט

• ב-9 ביולי 2024, קיבל דובר הכוחות המזוינים של החות'ים, יחיא סריע, אחריות על שלוש תקיפות נגד כלי שיט אזרחיים: תקיפה נגד האונייה האמריקאית Maersk Sentosa בים הערבי באמצעות טילי שיוט וטילים בליסטיים. נטען שהייתה פגיעה ישירה ומדויקת. חברת מארסק אישרה כי האונייה הייתה יעד לתקיפה באמצעות "חפץ מעופף" בצפון מפרץ עדן, אולם לא היו נפגעים ולא נגרם נזק (רויטרס, 9 ביולי 2024); תקיפה נגד האונייה Marthopolis בים הערבי באמצעות מספר כטב"מים. נטען שהייתה פגיעה מדויקת. אין אימות

לטענה; תקיפה נגד האונייה "הישראלית" MSC Patnaree במפרץ עדן באמצעות מספר כטב"מים. נטען שהתקיפה השיגה את היעד שלה (ערוץ הטלגרם של יחיא סריע, 9 ביולי 2024).

• ב-7 ביולי 2024, יירטה פריגטה של חיל הים היווני, המשתייכת לכוח המשימה של האיחוד האירופי בים האדום, שני כטב"מים חות'ים ששוגרו לעבר אוניית סוחר קפריסאית במפרץ עדן. שני כטב"מים נוספים נסוגו מהמקום. לא היו נפגעים או נזק (ekathimerini, 7 ביולי 2024).

• פיקוד המרכז של צבא ארה"ב (CENTCOM) דיווח במהלך השבוע כי כוחותיו יירטו שני כטב"מים מעל מפרץ עדן וארבעה כלי שיט בלתי מאוישים (כשב"מים) בים האדום. כמו כן, בוצעו תקיפות נגד מטרות חות'יות בשטח תימן ונמסר כי הושמדו שני אתרי מכ"ם (חשבון X של פיקוד המרכז של צבא ארה"ב (3-10 ביולי 2024).

תיעוד של יירוט אחד הכטב"מים על ידי הפריגטה היוונית (חשבון X של חיל הים המלכותי של הולנד, 8 ביולי 2024)

תרגיל צבאי חות'י נגד "מחנות ישראליים ובריטיים"

• ב-6 ביולי 2024, פרסמו הכוחות החות'ים תיעוד של תמרון "המבול ההרסני" (אלטופאן אלמדמר) שהתקיים במחוז הצבאי הרביעי ב-1 ביולי 2024 בהשתתפות כוחות של חיל האוויר, ארטילריה, נגד טנקים, צלפים, חיל רגלים, כוחות משוריינים והנדסה. התמרון כלל שני שלבים עיקריים - תרגול תקיפה משולבת נגד "מחנות אויב" ישראליים ובריטיים, כולל שימוש במנהרות, ולאחר מכן תרגול יכולות הגנתיות מול תקיפה של "האויב" (אלמסירה, 6 ביולי 2024).

תיעוד מהתרגיל הצבאי החות'י (ערוץ X של יחיא סריע, 6 ביולי 2024)

• חבר המועצה המדינית של החות'ים, חזאם אלאסד, פרסם הודעה בעברית בצירוף סרטון שתיעד את התרגיל. לשון ההודעה: "תימן: סצנות מתמרון 'הצונאמי ההרסני', שבוצע על ידי יחידות סמלים מכוחות האזור

הצבאי הרביעי, המדמות חדירה ושליטה על אתרים ישראליים. ולכן אנחנו באים לעקור אתכם ולעזור לאחינו בעזה" (חשבון X של חזאם אלאסד, 7 ביולי 2024).

התבטאויות בכירים חות'ים

• ב-7 ביולי 2024, נשא מנהיג החות'ים, עבד אלמלכ אלחות'י, נאום לרגל השנה ההיג'רית החדשה. הוא הודה כי יש עימותים מתמשכים עם "תוקפים חיצוניים, כולל האמריקאים, הבריטים, הישראלים ובעלי בריתם, וכי המאבק אינו רק צבאי, אלא גם כלכלי, פוליטי וחברתי. עם זאת, הוא טען כי הפעולות הימיות של החות'ים שיבשו מחצית מתנועת השיט הישראלית וכי הן השפיעו על הכלכלה של ישראל, ארה"ב ובריטניה (אלמסירה, 7 ביולי 2024).

• ב-4 ביולי 2024, בנאומו השבועי, הזהיר מנהיג החות'ים את מדינות ערב מפני התערבות במלחמה האמריקאית נגד העם התימני. הוא הזהיר כי אם משטר כלשהו יהיה מעורב עם האמריקאים כדי לשרת את "האויב", לעם התימני יש זכות לנקוט בכל פעולה הכרחית כדי להגיב לכך. אלחות'י גם יצא נגד המשטרים הערבים שבוחרים להתבטא באופן "שאינו פוגע ברגשות של האויבים הציונים" ומתח ביקורת על כך שאותם משטרים "עדיין מגדירים את לוחמי הג'האד בפלסטין, בלבנון ובתימן כטרוריסטים". הוא התרברב כי הקרב שמנהלים האמריקאים נגד החות'ים "חשף את חוסר היכולת ואת החולשה של נושאות המטוסים האמריקאיות" וכי הפעולות התימניות "אילצו את נושאות המטוסים לברוח" (אלמנאר, 4 ביולי 2024).

• חבר המועצה המדינית של החות'ים, חזאם אלאסד, פרסם שתי הודעות בעברית. ההודעה הראשונה פורסמה בצירוף מכתב שנשלח על ידי מספר ארגונים בינלאומיים, בו הם מתנגדים למשלוחים ימיים של בעלי חיים מאירופה לישראל "כל עוד נמשכת הלחימה באזור זה". לשון ההודעה: "חיות ציוניות לא צריכות להקריב את בטיחותן של חיות מיובאות" (חשבון X של חזאם אלאסד, 7 ביולי 2024). ההודעה השנייה פורסמה בצירוף סרטון המתעד לכאורה נגמ"ש צה"ל לי הרוס ברחוב ברצועת עזה. לשון ההודעה: "כאשר הנמר הופך לחתול, הופכת גאוות השריון, נגמ"ש החיילים הישראלי, לארון מתים קבוצתי. אכן, לא המכונה יוצרת את הניצחון, אלא אלוהים הכל-יכול, צדקת המאבק וידיהם הנאמנות של האנשים הנאמנים" (חשבון X של חזאם אלאסד, 8 ביולי 2024).

ציוץ בעברית של חזאם אלאסד (חשבון X של חזאם אלאסד, 7 ביולי 2024)